

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-01-31
Besvaras senast
2019-02-06 kl. 12.00

Till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:69 Rasmässig eller etnisk profilering inom rättsväsendet

Polisen, gränspolisen och tullen blir återkommande anklagade för att visitera, peka ut och på ett mer aggressivt sätt hantera personer som har ett icke-svenskt utseende. Flera händelser tyder på att rasmässig/etnisk profilering sker inom polisens verksamhet. Detta leder till att vissa personer i högre grad pekas ut av rättsväsendet. Det skadar förtroendet dels för samhället och dels för samhällets demokratiska uppbyggnad.

Vid arrangemanget Ortens poeter i Rinkeby visade flera videofilmer att polisen använder sig av aggressiva metoder. Kontroller av kollektivtrafikkort används som ursäkt för att trycka upp människor mot väggar, skrika och använda olika former av fasthållningsmetoder från ordningsvakter och polis.

Enligt *Kalla fakta* vittnar ett stort antal personer om hur de enbart baserat på sitt utseende blir stoppade av polisen, ifrågasätta och fasthållna, ofta utan att ett brott i efterhand kan bekräftas av polisen. Rapporten *Slumpvis utvald* av Civil Right Defenders redogör för de likheter och skillnader i polisbemötande som förekommer mellan olika etniska minoriteter och grupper som rasifieras.

Att polisen använder sig av rasmässig/etnisk profilering är långt ifrån den fasteori som påstås användas i utsatta områden för att skapa trygghet och minska brottsligheten.

Polisen menar att rasmässig/etnisk profilering inte används. Enligt studien *Slumpvis utvald* framträder tre argument när erfarenheter av rasmässig/etnisk profilering begripliggörs utifrån polisens logik. För det första uttrycker informanterna att det finns ruttna äpplen inom kåren, liksom i övriga samhället. Rasmässig/etnisk profilering reduceras till enskilda händelser, till en anomali. För det andra förstås vissa sysslor, till exempel utlänningskontroller, som ofrånkomligt rasifierande. Det tredje argumentet är kopplat till plats: Vissa bostadsområden är mer brottsutsatta än andra. Det förklarar varför etniska minoriteter och grupper som rasifieras oftare stoppas av polisen. I länder som USA och Storbritannien är kunskapsbristen hos polismyndigheten mindre än i Sverige, och det finns en medvetenhet och polisforskning som lyfter frågor om den använda rasmässiga/etniska profileringen. I Sverige lyser den kompetensen med sin frånvaro.

Rasmässig/etnisk profilering är förbjuden. Att polisens närvaro i utsatta

områden är högre och att fler kontroller görs kan inte förklara varför rasmässig/etnisk profilering sker oftare just där. Polisens arbetsmetod kan inte baseras på fördomar. Detta leder till en misstro mot polisen i de områden som allra mest behöver ett högt förtroende för hela samhället.

Rättsväsendet har ett ansvar som inbegriper både polisen, tullen och ordningsvakter. Om rättsväsendet använder sig av förbjudna metoder som skapar en misstro måste detta tas på allvar. Det som sker är oacceptabelt.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan vill jag fråga statsrådet Mikael Damberg:

Vilka åtgärder kommer statsrådet att vidta angående rasmässig/etnisk profilering inom rättsväsendet?

.....

Linda Westerlund Snecker (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander